Parçalı Ham 11.

İki keklik.

1. SAHNE. İki keklik. - Diyarbakır'dan Bebek'e arabanın arkasında getirdim önce Mardin'de kaldık bir gece arada Resul Amca'nın dediği gibi arabadan indirip su serpmek lazım uzun yolda unutmayın.

RESUL AMCA : [iki keklik] [ ] [erkeği Bekir] [dişisi Diyar]

ADRES TARİFİ : [ulucami'nin civar çarşısında amele kahvesi] [gir içeri] [solda yukarı doğru duvara yapışık çıkan dimdik upuzun bir merdiven göreceksin] [çatıda diyarbakır'ın son keklikçisi resul candan] [2003] [0 412 2367371]

RESUL AMCA : (gel) (gel) (otur) (otur) (çay iç) (çay) (çay söyleyin) (oturun) (keklik iyidir) (iyidir) (iyidir) (hepsi iyidir) (verê) (verê) (rûni) (rûni) (çay buhe) (çay) (çay bine) (gıştik runine) (kew başe) (başe) (başe) (gıştik başe)
bu arada gözleri görmediği için keklik kafeslerinin üstünü eliyle tek tek okşayarak dokunmadan kekliklerin cinsiyetini söylüyor, fiyat biçiyor.
(bu) (dişi) (25) (awa) (jin) (bîstupênç)
(bu) (erkek) (50) (awa) (mêr) (pêncî)

2. SAHNE. (Diyar'ın Fatih'e) Bekir'in Bebek'e yerleşmesi. -Keklik besleme şartlarının araştırılması. - Kümes yapımı. - Bekir'in balkon hayatı. -

SORAYIM MI : [kümes nedir sence] [kümes]

SÖKÜN : erkekleri fırlarken "vıjjık-vıjjık-cık cık" sesi çıkarır. sabahları, akşamüstleri, sürü dağıldığında toplamak için "gak gak gak guvak", "gak guvak" diye öterler. erkeklerin sesi tok, dişilerin ise daha incedir. palazlar "çır çırık-çırık çırak" diye öter. doğu anadolu'da 10-15 kilometrelik göçler yaparlar. kışı daha ılıman bölgelerde, az kar tutan vadilerde geçirmek için yaptıkları bu göçe *sökün* denir.

[kümes nedir sence]

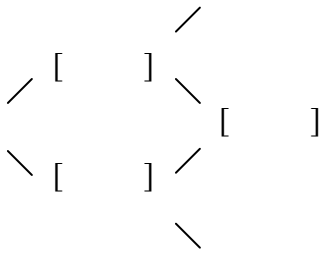

bebek parkında evsiz barksızlar gelip altına yerleşmesin - bebek'te barınmasın diye ağacın etrafını çevirmişler - *bu kümes mi?* tunus'taki gölgesi çitle çevrilen ağaç - *bu kümes mi?* balkonda benim yaptığım - *kümes mi?*

[dünya standartlarına]
Kümesler (uygun)
[yerel çevre koşullarına]
[inşa ediliyor]

[içine]
Kümeslerin
[bulunduğu alana]

[giriş]
[sorumlusu hariç]
[çıkış]
[tamamen kontrol altında tutuluyor]

Hastalık yapıcı [mikrop] ile
[temas] ortadan kaldırılıyor.

kümes
büyük ABD
ABD ABD
kümes kümes
GUANTANAMO [2003]

Eski Dışişleri Bakanı Colin Powell'ın özel kalem müdürü Lawrence B. Wilkerson, Guantanamo Körfezi'ndeki ABD askeri üssünde kurulan gözaltı merkezinde terör zanlısı oldukları gerekçesiyle tutulanların çoğunun masum olduğunu, Guantanamo'da tutulan ortalama 800 kişinin yalnızca 20'si kadarının terörist olduğunu bildirdi. [2009][kümes bir talimatlar bütünü] [*onu yap - bunu yapma* molekülü] [Hasan Cemal'in *Kürtler* kitabından] FELAT CEMİLOĞLU'NA VERİLMİŞ TALİMATLARIN İKİSİ : [1982 - Diyarbakır E Tipi Askerî Cezaevi - 33 No'lu koğuş] *(1) Koğuş içinde dolaşırken eller iki yanda yapışık gezilecek. (2) Yatışlar sırtüstü ve nizamî olacak, esas duruş uykuda dahi bozulmayacak.* [sanma ki sadece tıkıyorlar - tıkmakla kalıp tıktıkları yerde serbest bırakıyorlar]

3. SAHNE. Diyar'ın Fatih'ten Bekir'in yanına gelmesi. - ile işler değişti, Bekir'le aramda tasarladığım romantik bağ koptu, kekliklerin bitmeyen uçup gitme tutkusunun beni yorması. - Diyar palazdı, laf anlamazdı, Bekir'i de kendine kattı. - Bir gün kümese salatalık koyarken kenarda pısmış Diyar'a salatalık dilimiyle vurdum - *Pislik, geber inşallah,* [biz Bekir'le] *ne güzel şiir yazacaktık!* - Mahalleli korosu.

(Hadi kurtuldunuz benden) (Gidin uçun şimdi Ayvacık dağlarında)
(Boşuna değilmiş Datça'da
(Mustafa'nın) tüfeği size sallarken bağırması :
(- *Dinini siktiminin* - *Dinini siktiminin*) (Ya sen ne aptal kuşsun be)
(Bu kafesin içindesin de (3
aydır) hâlâ beni her gördüğünde sanki kümeste o ana kadar görmediğin yeni bir delik bulacakmış gibi bakınıyorsun böyle kesik kesik - başını kesik kesik - döndüre döndüre) (Kuş beyinliler sizi) (Günlerce türkü dinledim romantik bir keklik şiiri için) (İki keklik dar kafeste ötüyor) (Ulan Bekir, almayacaktık bu Diyar'ı sana eş) (Kikkubak Kikkubak) (Yalnızca seslere yoğun) (Ama bazen) (Hayvan gibi düşünmeyen hayvanı anlayamaz)
(Bunu gözümle gördüm) (Sabahtan akşama etrafı dinliyor) (Keklikte duygu yok) (Hiç ders almayışından - hafızanda kayıt tutamayışından - her an kanından gelen kaçıp uçma arzusu ile karşımda çırpınmandan nefret edip seni öldürmek istedim)
(bazen) (sabah güneşinde) (iki keklik bir duruşunuz vardı) (sanki o an üçümüz) (neyse)

RESUL AMCA : Salatalıkla besle salatalıkla, salatalık.
(vurdum yarım salatalıkla) (pislik) (geber
inşallah) (ne güzel şiirimizi yazacaktık)
(Kikkubak Kikkubak) (göğüslerini tellere vura
vura) (ilk provokatör (haberli olurdu (seslere karşı duyarlı çok (
hayvan gibi düşünmeyen (kikkubak kikkubak) hayvanı anlayamaz)
(bunu gözlerimle gördüm) o zaman (bunu Yusuf Atılgan'dan
(parantezleri - Anayurt Oteli'nden) ilham aldım
(provokatör olsaydı) (göğüslerini vura vura telde tümsek yapmazdı
) (Kümesi *insanşey*in yuvası) Bazen birkaç aile birleşerek otuzluk
hatta ellilik sürüler oluştururlar. Monogamdırlar. Hava şartlarına
bağlı olarak Şubat veya Mart başında çift çift ayrılarak eşleşirler. (
Kümes nedir sence?) (Sen ne aptal kuşsun) (Kuş beyinli nedir
seninle anladım) (İnsan anlamaz mı kümeste olduğunu) (İki kere
yaylım ateşi basıyor bunlara)
(Biri sabah biri akşam) (Böyle şey gibi kan yürüyor vücuduna
dimdik oluyor açılmak istiyor gitmek istiyor kanatlarının esiri oluyor
(uygarlık öncesi) Erkekler özellikle fırlarken "vıjjık-vıjjık-cık cık"
sesi çıkarır. Sabah ve akşam üstleri ve sürü dağıldığında toplamak
için "gak gak gak guvak", "gak guvak" diye öterler. Palazlar yerde
daha hızlı yürürler. (Diyarbakır'dan İstanbul'a onu ancak bir insan
getirir) (Delirttiler beni) (Günlerce uğraştım - türküler dinledim -
keklik şiiri yazıp -) YAYLIM - kalkışı sırasında kısa kanatlarını çok
sert vurarak havalanması, çok uzaklardan kalkışı ve süzülerek uçması
gece avcıların rüyalarını süsler. Hatta kalkış sesini hatırlayarak
uykudan sıçrayarak uyanan avcı sayısı pek çoktur. (içgüdülerinin
tabii sonucudur) Örneğin 10 - 15 dakikalık bir kovalamacadan sonra
atış menzilinin dışında 9 keklik kalksa yine o civarda 5 adet "pişkin"
tabir ettiğimiz keklik olduğunu ancak bu suretle hesaplayabilecek ve
bu yöntem sayesinde, her an bir keklik kalkacağını düşünerek atışa
hazırlıklı olabilecektir. [Keklik çok iyi işiten ve hızlı koşan
(seken) bir kuştur]

MAHALLELİ : (Biliyoruz tek tek taradı mahalledeki bütün sesleri)
(Kısa meşeler arasında keklik çok iyi pısar)

4. SAHNE. Kuşları salmaya karar.

HAKİM BEY : Hareket ile netice arasında illiyet bağı olması (Fiilin faile isnat edilebilmesi) gerekiyor. ÖRNEĞİN : A, B'yi dövüyor. B de yaralı olarak evine deniz yoluyla gitmek zorunda. Kayıkla giderken fırtına sebebiyle kayık batıyor. Eğer kişi sağlam olsaydı kurtulma ihtimali vardı. Ama yaralı olduğu için kendini savunamadı, öldü.

5. SAHNE. Keklikleri 2 ayrı kafese koydum. - Araba vapuru. - Bandırma. - Keklikleri sulamak için arabayı durdurdum. - Çanakkale, gece. - Bekir'in ölümü.

[Bekir'im Bekir'im şanlı Bekir'im]

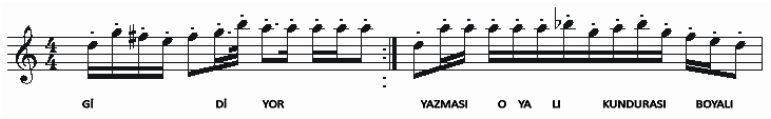

AŞAĞIYA DOĞRU : Yaralı keklik, büyük bir çoğunlukla arazinin yapısına göre aşağılara doğru kayar ve önüne ilk çıkan sık bir çalılığa veya kaya dibine girer.
[Dertli de keklik, dertsizlere]
[Amanın yaralı keklik]
[Keklik kumda eşinir]
[Eşindikçe düşünür]
[Annesine kara haber gidiyor]

SANIK İTİRAF EDİYOR : Ben. Aslında. Türkü - bir keklik türküsü yazmak istemiştim. Bekir'i ben öldürdüm. Ayvacık civarında keklik görmüşlüğüm olduğu için oraya salmak istedim. Araba vapurunda havasızlıktan öldü. Hiç düşünmedim. Düşünemedim. Basiretim bağlandı. Bekir'i ben öldürdüm. Boş bir araziye bıraktık onu. Emin değilim. Galiba kafesiyle bıraktık. Öyle. Kafesin içinde bırakmış olabiliriz. Öyle bıraktık. Kafeste. Hatırlamıyorum. Düşünmeliydim. Düşünemedim. Diyar kurtuldu.

[Fabllar ne komik oluyor değil mi] Keklik kendisini hayranlıkla süzen tilkiye, "Hey tilki kardeş, böyle hayran hayran nereye bakıyorsun?" dedi. Tilki atıldı, "Ey güzeller şahı, şu senin şehlâ gözlerine, edâlı bakışlarına yandım. Lakin merak ettim, acaba gözlerini kapatınca da böyle güzel ve çekici oluyor musun?"

[Erkeklerin ayağında *mahmuz* tabir edilen kıkırdaksı bir çıkıntı bulunur]

[Keklik tak tak etme mi]

6. SAHNE. Diyar'ın serbest bırakılışı.

BEKİR'E HİTAP.
Güçlüydün. Başına bir şey geldiğini anlayacak kadar zekân vardı. Benim balkonun Siverek olmadığını anlamıştın. Bunu sana Diyar unutturdu. Ben sana gak guvak yapınca bakar dinlerdin. Çünkü yalnızdın. İrtibata ihtiyacın vardı. Ben de sana tanıdık ritimler tıkırdatıyordum. Çok güzel bir kuştun. Kocaman kafan vardı. Seni çok uzun seyrettim. Tek düşündüğün kaçıp gitmekti. Kafesin üstünü ört dediler. Ona da içim razı olmadı. Seni salmaya
karar verdim. Sen ne nereye getirildiğini anladın.
Ne ben kimim bildin. Hiçbir şey bilmedin. Sen bir kuştun. Ölürken *Galiba ölüyorum* bile demedin.

DİYAR'A HİTAP.

Abdullah ağbi *Keşke bizim köye salsaydın, o da bizden olurdu* dedi ama o zaman köyü bilmiyordum, Behramkale'nin aşağısındaki derenin kenarına bıraktım. Seni güçsüz bildim. Başına ne geldiğini hiç anlamadın sen. Romantizme asla izin vermedin. Hep huysuzluk ettin. Bana hep vicdan azabı çektirdin. *Bu Diyar'ı almayacaktık* dediğim çok oldu. Sabah yedide güneş doğarken kafesin kapağını açtım. Önce ağacın altındaki kayaların arasına hızla fırladın - başını yukarıya kaldırıp kesik kesik döndürdün - bunun yukarıyı kolaçan etmek için taşıdığın bir hareket olduğunu anladım - peki kümeste neyi kolaçan ediyordun - ağacın gözüne kestirdiğin en kalın dalına fırladın uçtun. Hızla dalın ince tarafına yürüdün. Yaprakların arasına gizlendin. Tüylerini açtın. Göğsünü rüzgâra verdin. Sesleri dinledin. Yeteneklisin. Seni saldıktan sonra çok düşündüm. Güçlüsün. Sen hayatta kalansın.

BENİM BİR DE ÇATI BAYKUŞUM VARDI.

Adı Hüseyin. Bacadan içeri düşmüş. Ev kapalı. Açlıktan ölmüş.

BAYKUŞ HÜSEYİN ÖLÜNCE YILAN KUDDUSİ YAŞASIN DEDİM.

FERHAT : Böyle üç metrelik bir yılan. Tam tepede taş yığını var ya orada yaşıyor.

BEN : Elleme. Bırak yaşasın.

Ülkemizde yaklaşık her 29,448 kişiden birinin adı KUDDUSİ ve ismin yaygınlık oranı binde 0.03. [2008]

FERHAT : Ahmet ağbi, zaten kafasını kaldırıp öyle bana bakınca ben de *Hadi oğlum*, *seni de Allah yarattı, beni de, sana da rızkını verir bana da, sen yoluna ben yoluma* dedim, yürüdü gitti.

[Kuddusi bize gelmedi]

[Biz Kuddusi'ye gittik]

7. SAHNE. Mahalleli korosu.

MAHALLELİ : [Benim bir kö] [pe] [ğim var adı Kara] [baş] [Bahçede evde] [Bana arkadaş]
[Bahçede evde] [Bana arkadaş] [Karabaş hav hav hav] [Karabaş hav hav hav] [Karabaş Karabaş Karabaş Karabaş]

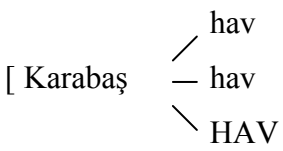

[*noktalama* zenginin] [*tonlama* yoksulun]
Tonlama ve noktalama arasındaki köprüler, tabii ki, yalnızca okuryazar toplumlarla etkili oluyorken, tonlama ve jest arasındaki köprüler bütünüyle daha ilkel türdendir. İki Kanallı (dichotic) dinleme üstüne yapılan deneyler açıkça gösteriyor ki tonlama dilin kendine has bir parçası. Bu tür deneylerde, iki kulağa da aynı işitsel malzeme verilir ve dinleyici kulaklardan birinden gelen sese itibar eder. Genelde dil için, aynı tonlardaki diller için, hatta sessiz harf - sesli harf anlamsız heceler için bile sağ kulak daha üstünlüklüdür, bu da beynin sol yarısıyla ilgilidir, oysa sol kulağın (beynin sağ yarısının) üstünlüğü tonlamadadır, müzik ve genel çevre sesleriyle birlikte. Öyleyse, doğuştan sonra edinilen dil bozukluklarının büyük bir çoğunda görüldüğü gibi, hatta ciddi fonolojik ve gramatik bozukluk vak'alarında görüldüğü gibi, tonlama hiç etkilenmez. Tonlamanın da etkilendiği az sayıda vak'ada, hastaların aynı zamanda jestleri de sorunludur. Bu, tonlama ve jest arasında yakın bir bağlantıya işaret eder. [Alan Cruttendon, *Intonation*, Cambridge University Press, 1997, s. 177]
[*noktalama* zenginin] [*tonlama* yoksulun]

Ahmet Güntan
iç. ***"parçalı ham",*** YKY, 2011